

REPUBLIKA E KOSOVËS - РЕПУБЛИКА КОСОВО - REPUBLIC OF KOSOVO
GJYKATA KUSHTETUESE
УСТАВНИ СУД
CONSTITUTIONAL COURT

Priştine, 14 Mart 2013
Nr. Ref.: RK392/13

KABUL EDİLMEZLİK KARARI

Başvuru No: KI19/10

Başvurucu

Sh. P. K. "Syri"

**Kosova Yüksek Mahkemesi Özel Dairesi'nin 9 Şubat 2010 tarihinde
çıkardığı SCA-09-0041 sayılı emirnamesi hakkında anayasal denetim
başvurusu**

KOSOVA CUMHURİYETİ ANAYASA MAHKEMESİ

Mahkeme Heyeti:

Enver Hasani, Başkan
Ivan Čukalović, Başkanvekili
Robert Carolan, Üye
Altay Suroy, Üye
Almiro Rodrigues, Üye
Snezhana Botusharova, Üye
Kadri Kryeziu, Üye
Arta Rama-Hajrizi

Başvuru:

1. Başvurucu Yakova mukimi Bay Enver Mulliqi tarafından temsil edilen Yakova merkezli Sh. P. K. "Syri" şirketidir.

Başvurunun Konusu

2. Başvurucu, kendilerinden tüm evrakın İngilizce tercümesinin sağlanmasını gerektiren Kosova Yüksek Mahkemesi Özel Dairesi'nin (bundan sonra: Özel Daire) Kosova Emanet Ajansı'na ilişkin SCA-09-0041 sayı ve 9 Şubat 2010 tarihli emirnamesine itiraz etmişlerdir. Bu kararlar Özel Daire'de görülen tüm dava evrakının başvuru sahibinin kendi giderleriyle İngilizceye tercümesi talep edilmiştir.
3. Başvurucu bu şekilde 2002/13 sayılı Kosova Yüksek Mahkemesi Özel Dairesi'nin kuruluşuna ilişkin UNMIK Yönetmeliği'nin uygulanması hakkında 2006/17 sayılı UNMIK Genelgesi'nin değiştirilmesine ilişkin 2008/6 sayılı UNMIK Genelgesi'nin (bundan sonra: 2008/6 sayılı UNMIK Genelgesi) 25.7 fıkrasına itiraz etmiştir.
4. Başvurucu, 2008/6 sayılı UNMIK Genelgesinin 25.7 fıkrası uyarınca çıkartılan itiraz konusu 9 Şubat 2010 tarihli emirnamenin Anayasa'nın 5. maddesi [Diller], 7. maddesi [Değerler], 21. maddesi [Genel Esaslar], 23. maddesi [İnsan onuru], 24. maddesi [Kanun önünde Eşitlik], 31. maddesi [Adil ve Tarafsız Yargılanma Hakkı], 102 maddesi [Yargı Sistemi Genel Esasları] ile AIHS'nin 6. maddesi [Adi Yargılanma Hakkı] ve 14. maddesini [Ayrımcılığın Yasaklanması] ihlal ettiğini ileri sürmüştür. Başvurucu devamında şunu ileri sürmüştür: *EULEX hakimleri yasa hükmünde kararname olan ve Genelge diye adlandırılan belgenin temel insan hakları ihlal eden herhangi bir hükmünü uygulamaması gerekir.*"
5. 2008/6 sayılı Genelge'nin itiraz edilen hükmü 25.7 fıkrasıdır. Bu fıkra Özel Daire'ye sunulacak evrakın hangi dilde olmasını belirleyen hükümdür:

25.7 Başvuru ve evrak Arnavutça, Sırpça veya İngilizce dillerinde sunulabilirler. Ancak Arnavutça veya Sırpça dillerinde teslim edilmesi halinde tüm başvuru ve evrakın İngilizce tercümelerinin sağlanması gerekir. Tercüme masraflarını başvuru taraf karşılar.
6. Başvurucu Yüksek Mahkeme'nden, insan hakları ihlalini tespit edip Özel Daire'den evrakın tercümesini kendi masraflarıyla yamasının talep edilmesini istemiştir.

İlgili Hukuk

7. Kosova Anayasası (bundan sonra: Anayasa)'nın 113. madde 1 ve 7. fıkraları, Yasa'nın 20. maddesi ve Kosova Cumhuriyeti Anayasa Mahkemesi İçtüzüğü'nün (bundan sonra: İçtüzük) 35. kuralı.

Başvuru Süreci

8. Başvurucu 1 Mart 2010 tarihinde Mahkeme'ye başvurmuştur.
9. Mahkeme Başkanı 17 Mart 2010 tarihinde Başkanvekili Kadri Kryeziu'yu raportör yargıç olarak görevlendirmiş, üyeler Ivan Čukalović (başkan), Enver Hasani ve Iliriana Islami'den oluşan Ön İnceleme Heyeti'ni belirlemiştir.

10. Mahkeme 24 Ağustos 2010 tarihinde Özel Daire'ye başvurunun yapıldığını bildirmiş ve başvuruya ilişkin yorum ve/veya uyarılarını yapmayı talep etmiştir.
11. Özel Daire 10 Kasım 2010 tarihinde cevabını bildirmiştir. Bu cevap aşağıda ele alınacaktır.
12. Anayasa Mahkemesi Sekreteryası 10 Mart 2011 tarihinde Özel Daire'nin cevabını başvurucuya göndermiş ve konuya ilişkin yorumlarını talep etmiştir. Mahkeme, Bölge Ticaret Mahkemesi'nden başvurucunun dava dosyasının bir nüshasını göndermesini talep etmiştir.
13. Başvurucu 23 Mart 2011 tarihinde Mahkeme'ye cevabını bildirmiştir.
14. Başvurucu devamında şunu belirtmiştir: *Söz konusu Genelge, Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi'nin 6. maddesi – Adil Yargılanma Hakkı, 14. maddesi – Ayrımcılığın Yasaklanması ve Sözleşme 1. Ek Protokolünün 1. maddesiyle bağlantılı Kosova Cumhuriyeti Anayasası'nın 5, 23, 24 ve 31. madde hükümleri ve güvencelerine aykırıdır. EULEX hakimlerinin temel insan hakları ihlal eden herhangi bir hükmü ve özellikle kanun hükmünde karar olup Genelge diye adlandırılan belgeyi uygulamaması gerekir.* Başvurucu Bölge Ticaret Mahkemesinin Özel Dairede görülen davanın konusu olan kararına karşı itiraz dilekçesini de ekte sunmuştur.
15. Başkan, Üye Iliriana İslami'nin görev süresinin 26 Haziran 2012 tarihinde dolması nedeniyle Ön İnceleme Heyeti'ni şu yeni yapıya değiştirmiştir: Üye Robert Carolan (başkan) Snezhana Botusharova ve Enver Hasani.
16. Ön İnceleme Heyeti 2 Haziran 2012 tarihinde Raportör Yargıç'ın raporunu incelemiş ve incelemenin ileriki bir tarihe ertelenmesini kararlaştırmıştır.
17. Mahkeme Sekreteryası 24 Eylül 2012 tarihinde başvurucu ve Özel Daire'den başvurucunun Özel Daire'de görülmekte olan davanın statüsü hakkında bilgi talep etmiştir.
18. Başvurucudan Mahkeme'ye 24 Eylül 2012 tarihli yazıyla ilgili herhangi bir cevap teslim edilmemiştir.
19. Mahkeme'nin 24 Eylül 2012 tarihli yazısıyla ilgili olarak Özel Daire de herhangi bir cevap bildirmemiştir.
20. Ön İnceleme Heyeti 27 Kasım 2012 tarihinde Raportör Yargıç'ın raporunu inceledikten sonra Mahkeme Heyeti'ne başvurunun kabul edilmezliğine ilişkin öneri sunmuştur.

Olguların Özeti

21. Devamında müdahil tarafların sundukları evraka ilişkin olguların özeti yer almaktadır.

22. Bölge Ticaret Mahkemesi 19 Haziran 2008 tarihinde başvurucunun Kosova Elektrik Kurumu Yakova Dağıtım Birimine olan sözde 28.689,85 avroluk borcuna ilişkin itirazını reddetmiştir.
23. Başvurucu 6 Nisan 2009 tarihinde Bölge Ticaret Mahkemesi'nin I. C. nr. 198/2007 sayılı ve 19 Haziran 2008 tarihli kararına karşı Özel Daire nezdinde itiraz etmiştir.
24. Müteakip itiraz dilekçesi ve evraklar, yani itiraz konusu karar Arnavutça olarak hazırlanmış ve Özel Daire'ye İngilizce tercümesi olmaksızın teslim edilmiştir.
25. Kosova Yüksek Mahkemesi Özel Dairesi 9 Şubat 2010 tarihinde çıkarttığı bir emirname ile başvurucunun bunu teslim aldığı tarihten itibaren şunları teslim etmesini öngörmüştür:

Emirname

“Davacının bu emirnameyi teslim aldığı tarihten itibaren 14 gün içerisinde şunları teslim etmesi gerekmektedir:

1. *2008/6 sayılı UNMIK Genelgesi'nin 58.2 ve 25.4 fıkrası gereğince Özel Daire'deki yargılamada davacı vekiline ilişkin vekalet (vekalette vekilin adı ve soyadı, ikamet adresinin İngilizceye çevirisiyle birlikte belirtilmesi);*
  2. *2008/6 sayılı UNMIK Genelgesi'nin 60.2 fıkrası gereğince itiraz edilen I. C. nr. 198/2007 sayılı Bölge Ticaret Mahkemesi kararının İngilizceye tercüme edilmiş nüshası;*
  3. *2008/6 sayılı UNMIK Genelgesi'nin 58.2 ve 25.7 fıkrası gereğince tüm diğer evrakın İngilizce tercümesi;*
  4. *2008/6 sayılı UNMIK Genelgesi'nin 25.7 fıkrası gereğince “Başvuru ve evrak Arnavutça, Sırpça veya İngilizce dillerinde sunulabilirler. Ancak Arnavutça veya Sırpça dillerinde teslim edilmesi halinde tüm başvuru ve evrakın İngilizce tercümelerinin sağlanması gerekir. Tercüme masraflarını başvurucu taraf karşılar.”*
  5. *Davacı/müşteki bu emirnamenin kabulünden sonra on dört (14) gün içerisinde 2008/6 sayılı UNMIK Genelgesi'nin 28.2(f) bendi uyarınca şikayet dilekçesinin tamamlanmış veya düzeltilmiş şeklini sunmaması halinde Özel Daire kabul edilmezlik esaslarına göre başvuruyu reddeder.*
26. Yüksek Mahkeme Özel Dairesi'nin bu emri bir EULEX hakimince imzalanmıştır. Bu emrin 9 şubat 2010 tarihinde çıkartılmasından sonra 1 Mart 2010 tarihinde Anayasa Mahkemesi'ne başvuru teslim edilmiştir.
  27. Ancak başvurucu 29 Mart 2010 tarihinde Emirname uyarınca on dört günlük süre içerisinde talep edilen evrakın tercümelerini sunmuştur.

Özel Daire'nin Yorumları

28. Özel Daire, Anayasa Mahkemesi'nin 25 Ağustos 2010 tarihinde teslim aldığı yazısına 10 Kasım 2010 tarihinde cevap yazmıştır.
29. Özel Daire'nin gönderdiği cevabında şuna yer verilmiştir: *“Yakova merkezli Syri Sh. P. K şirketi olan davacı Bölge Ticaret Mahkemesi'nin I. C. Nr. 198/2007 sayı ve 19 Haziran 2008 tarihli kararına karşı 6 Nisan 2009 tarihinde Özel Daire nezdinde itiraz etmiştir. Başvurucu tarafından sunulan itiraz dilekçesi Arnavutça olduğu için sorumlu hakim, 2008/6 sayılı UNMIK Genelgesi'nin 58.2 fıkrasıyla bağlantılı 25.7 fıkrası gereğince Syri Sh. P. K. Şirketine yönelik Emirnamesinde itiraz edilen karar, dilekçe ve diğer evrakın İngilizce tercümelerinin sunulmasını istemiştir. 2008/6 sayılı UNMIK Genelgesi'nin 58.2 fıkrası 'yargılama heyetlerince yönetilen yargulamalardaki yönetmelik ve deliller uyarlanarak (mutatis mutandis) itiraz heyetinde de geçerlidir' hükmünü içerir. Diğer yandan 2008/6 sayılı UNMIK Genelgesi'nin 60.2 fıkrası 'itiraz edilen mahkeme kararı veya mahkeme heyeti kararının dilekçe ekinde sunulmasını' öngörmektedir. Başvurucu itiraz edilen karar örneği ve İngilizce tercümesini teslim etmediğinden kendisine bunların temini emredilmiştir. Özel Dairede çalışma dili İngilizce olduğundan 2008/6 sayılı Genelge uyarınca Mahkeme'nin nerede ise her davada uyguladığı genel bir içtihattır. Burada zikredilmesi kayda değer olan şey kişinin gerçek kişilik olması halinde tercüme yardımı talep edebileceği hatırlatılması imkanındır. Başvurucu yukarıda mezkur emirname uyarınca 29 Mart 2010 tarihinde Özel Daire'ye talep edilen evrak ve tercümelerini teslim etmiştir”.*

Başvurunun Kabul Edilirliği

30. Mahkeme ilkin Anayasa, Yasa ve İçtüzükle belirlenmiş kabul edilirlilik koşullarının bu başvuruda yerine getirilmiş olup olmadığını inceler.
31. Mahkeme bu konuda Anayasa'nın 113.7 fıkrasına atıfta bulunmak ister. Fıkra şöyledir:
- Anayasa Mahkemesi, yasal şekilde sadece yetkili makamlarca açılmış davalar hakkında karar verir.*
32. Yasa'nın 47.2 fıkrası şunu öngörmüştür:
- Birey, sadece yasa ile tayin edilen tüm hukuki araçların tükenmiş olması durumundan sonra sözü edilen istemi başlatabilir.*
33. Ancak İçtüzüğü'nün 36. kuralı 1.(a) bendi şunu öngörmüştür:
- (1) Mahkeme başvuruları yalnız şu hallerde görüşebilir: İtiraz edilen hüküm veya kararla ilgili olarak yasalarla belirlenmiş tüm kanun yolları tüketildiği zaman;*

34. Yukarıda zikredildiği üzere Mahkeme, Özel Daire’de görülmekte olan davanın statüsü hakkındaki talebine ne başvuru ne de Özel Daire’den cevap alamamıştır.
35. Öyle görülüyor ki dava Özel Daire’de halen görülmeye devam ettiğinden, başvuru bu başvuruda tüm kanun yollarını tüketmeye başarılı olamamıştır.
36. Öyle ki Özel Daire’de devam eden bir dava hakkında Anayasa Mahkemesi’nin kabul edilirliliğinin değerlendirmesine devam edecek durumda değildir. Başvurunun erken yapıldığı görülmektedir.
37. Yukarıda belirtilenlere dayanarak başvurunun Anayasa’nın 113.7 fıkrası, Yasa’nın 47.2 fıkrası ve İçtüzüğün 36.1(a) bendinde belirlenmiş kistasları yerine getirmediği tespit edilmiştir.

BU SEBEPLERDEN DOLAYI

Anayasa Mahkemesi, Anayasa’nın 113.7 fıkrası, Yasa’nın 47. maddesi ve İçtüzüğün 36. kuralı 1(a) ve (b) bentleri uyarınca oybirliğiyle:

- I. Başvurunun kabul edilmez olarak reddine,
- II. Kararın taraflara bildirilmesine,
- III. Yasa’nın 20.4 fıkrası uyarınca taraflara bildirilip Resmi Gazete’de karar vermiştir.
- IV. İşbu karar derhal yürürlüğe girer.

Raportör Yargıç

Anayasa Mahkemesi Başkanı

Dr. Sc. Kadri Kryeziu, imza

Prof. Dr. Enver Hasani, imza